

Oglas, pripolama itd. (ukazuje) računaju se na temelju običnog cijenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbe, oglase itd. šalju se zaplatnicom ili polotiskom poštom. Medicinska u Beča se administracija lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poknu predbrojnika.

Uto list na vrijeme ne prima, naka to javi odgovarajuću u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvina napisu »Reklamacija«.

Časovnog računa br. 847-849.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“. Narodna poslovice.

Izlazi svakog utorka i petka u podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju, nepotpisani netiskaju, a ne frankirani neprimaju.

Predplata sa poštarijom godiš: 12 K u čede, 6 K za sezonske; na godinu ili K 6 — odn. 3 — na pol godine.

Izvan carevine više poštarina.

Pojedini broj stoji 10 h. kull u Pulu, toli izvan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici Grčila br. 5 te prima stranice osim nedjelje i svake srijedi dan od 11—12 sati prije podne.

Časovnog računa br. 847-849.
Tiskara broj 31.

Odgovorni urednik i izdavačelj Stjepo Gijvić. — U nakladi tiskare J. Krapotić i drug. u Pulu. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Opeta jim nije pravo!

Naši čitatelji znaju, da su zastupnici hrvatsko-slovenski na istarskom saboru zadnje dvie tri godine govorili samo u svojem jeziku. To je bilo zato, jer su se Talijani bili uzvrpoljili, da se u saboru nesmiije raspravljati nego talijanski, pače su dva puta i takovu odluku stvorili i takovu krpicu već bili prisili u pravilnik iliti regulamenat, koj propisuje kako se ima postupati u saboru. Ali jim je Cesar oba puta prebio, jer makar on ima Talijane rado i više nego li zaslužuju, ipak nemože ni neče dopustiti, da se hrvatskomu narodu, tomu desnom krilu krajevom, baš na silu usta začepi. Talijani su zato hajali i nehajali, pak čim bi naš koji usta otvorio, eto ti nemira na klupavde, pače je Bartoli i nekakvu stanjadu od kovi bio uhvatio u Pulu i po njoj zvonio, dok su naši govorili naški, to jest hrvatski iliti slovenski. Stari predsjednik prekidao je naše, a galerije, videć kako je dolje, sastavljene po želji većine, bučile su, kako se reče, do zla Boga. Takó je bilo zadnju godinu zasjedanja u Poreču, tako u Pulu, tako prve dvie u Kopru, a što je bilo ove godine, to su još ostanci te gospodake talijanske igre, jer puk talijanski — da mu je malo slobode — drugacije bi se sa svojom gospodom poigrao.

Naši zastupnici videć to, nisu mogli, nego činiti što jim kaže duša i obraz. Oni su računali i baš na silu nedano da nam se olme pravica našem govoru, pak su govorili samo svojim načinom, to hrvatski iliti slovenski i nisu htjeli ništa govoriti talijanski.

Odotuda silna buka u Talijana, da sa našimi nije načina, da se nemože ništa

PODLISTAK

S kojih razloga gube mnoga djeca volju za nauk, a po dovršetku nar škole zanemare knjigu i daljnju obrazbu. Kako da se tome doskoči?

Piše: Veljko.

(Nastavak).

Ali što, svrsi i predavanje, a učitelj ni mukac; niti je pregledao zadaće, niti ih je dao pregledati po kome učniku! A zar imade i takvih učitelja!? Jest, i takvih na žalost imade, a da je to veliko zlo, znademo svi dobro. Znade li diete — upozna ga jamačno tečajem vremena — da je on takav površan, — načrčkati će ono-stogodj. I tako se u ludo gubi zlatno vrijeme, koje bi se moglo u što boljega i pametnijega upotrebiti, a i djeca se priučavaju neredu i nemaru.

Kod takvog učitelja — nedoeljedna — naći ćeš i nemara. On se u obće malo briga, da li ono, što je djeci podao, jest ili nije podpuo; jesu li, nijesu li shvatili; ne, on ne mari, da krivo-stedene pojmove izpravi i pravilna nadopuni. Pa nesamo da mu je pouka manjkava i nepodpuo;

dobra opravili, jer da oni nerazumiju, što naši govore i što isprika.

To je kao kada taj bježi zajedno s drugimi, pače još pred nje i sve vide; drži ga, drži ga, dokle podmakne dalje od svih pak smuc kamogod, gdje ga više nenadju.

To je, kažemo, tako je do pred četiri godine; naši su u saboru uvijek govorili takodjer talijanski, nesamo hrvatski. Osobito dr. Laginja, koji je godine 1883. probio led za naš jezik, što je u Poreču uz pogibelj života: bio započeo govoriti hrvatski — služio se je kasnje u mnogo i mnogo prilika talijanskim jezikom, da pače on je dobrovoljno bio poslao neki tumadž prema većini; jer bi često opetovao talijanski, što je koji drugi od naše strane rekao ili predložio hrvatski.

Tu njegovu pripravnost platili su Talijani tim, da mu je prigodom zadnjeg zasjedanja u Pulu, predsjednik odmah na prve dvie tri rieči hrvatske počeo zanovetati i tako ga ozlovoljio, da nije dalje ni govorio, a bio je sa znanjem i privo- lom kluba sklon obširno baš onda govoriti talijanski i to vrlo znamenitom pitanju željeznice Trst—Poreč, kad je još doba bila da vlada potroši jedno 5 milijuna a provincija jedno 2 milijuna pametnije i koristnije, nego li su jih potrošile, kako se vidi sada, gdje sa rečenom željeznicom pravo nitko nije zadovoljan, a svi su sporazumni, da neće ni iz daleka nositi koristi, koju bi bila nosila, da su učinjene neke promjene.

Dakle sami Talijani sa predsjednikom sabora i sa lukanjem svojih plaćenika krivi su, što su naši zastupnici neko vrijeme bili počeli govoriti s a m o svojim jezikom i onehajali posve talijanski. Kriva je i

što tako priučava djecu, da krivo misle i suđe o stvarima, te na taj način privlači na sebe njihovu mržnju, nepoštivanje, malouvaženje i gubitak auktoriteta — nego što je glavno, ona će početi gubiti volju za naukom.

Ali njegov nemar ne očituje se samo u njegovom školskom radu, nego i u njegovoj osobi samoj; jer takav čovjek malo ili ništa ne nastoji, da sama sebe obrazuje t. j. da uvijek usavršuje i popunjuje svoje znanje, već se zadovoljava s onom količinom spoznaja, s onom količinom teorije i korektnie prakse, što je sobom ponio iz učiteljske škole, a koja praksa i teorija, — pa ma kako valjana u početku bila — početi će s vremenom po malo bliediti i gubiti se, ne bude li je on i nadalje podkriepljivao. No, dakle, na koji način i kako će taj uzgajatelj moći podavati zdrave, valjane i krepke duševna hrane djeci, kad on sam nije dobro prodró u stvar, kad on sam ob onome nema bistrih ni temeljitih pojnova? „Kako izvaditi iz kukavičjeg gazeđda jaja kad ih nema“? Pita jedan pedagog srednjega doba.

Pa kakvom li se napredku nadati od škole, gdje je takav učitelj; kako očekivati, da djecu priljubi nauci — knjizi, kad hi njemu nije omiljela? A Montaigne tvrdi:

vlada, koja je ponovno izjavila u saboru tako nekako kao da i ona priznaje, da bi se m o r a l o raspravljati talijanski.

On godinu stvar se je ponekle promienila, to jest uspostavilo se je dielomice postupanje, kakvo je bilo negdje do 1894 — 1895. Neki od naših zastupnika govorili su ovoga saborskog zasjedanja u Kopru takodjer talijanski. Kažemo „ne koji“ jer zastupnik Spinčić predsjednik kluba i zastupnik Mandić tajnik kluba, što su govorili, to je bilo samo hrvatski, dočim je dr. Laginja govorio u oba jezika, Kozulić takodjer talijanski. Mi neznamo, niti marimo iztraživati razloge, zašto su se naši zastupnici povratili na ponašanje koje su držali po prilici do g. 1894.

Istina je nepobitna to, da je ovog zasjedanja u Kopru predsjednik sabora odmah iz početka ozbiljno opomenuo galerije i s njimi bio — koliko on već u obće može biti — ozbiljniji, nego li druge put. Isto je tako nepobitna istina, da je u gradu Kopru, izvan sabora, ovih dana vladao podpuani mir i red. Mi se istine nisimo nikada bojali, pak ističemo i ovu u nači, da je to možda početak opamećenja s talijanske strane.

Ali, evo veliko čudo! Gospodujućoj kluki, koja napunjuje saborske galerije ni to nije pravo! Kad je ovih dana jednom prigodom dr. Laginja talijanski izjavio, da je njegov predlog imao biti pročitan u hrvatskom izvorniku sa predsjedničke stolice, jer da mi na to imamo svelto pravo — nastala je buka i galama možda najveća za ovog zasjedanja. Istine bodu, i nami se čini, da će Talijane jače bosti one istine, koje jim budu dobačene u njihovom jeziku. Ako svi znaci nevaraju, Talijani će opeta vikati i kriviti se nu više na to, što jedan ili drugi naš

„Učitelj je samo sposoban, da istinski poučaje i uzgaja, dok i sam pospješuje svoje obrazvanje“.

Ali volju za naukom mogu djeca i radi toga izgubiti, ako im učitelj u jedan mah natrpava silesiju gradiva, ne pazeci na to, hoće, ne će li djeca moći tome odoljeti. To se osobito zbiva onim učiteljima, koji misle, e imade vremena, pa čemo lako sve ono, što osnova prepisuje iscrpsiti i ala da se planduje, a kad dođe vjeda do grla, e onda ajde prli na bijednu dječicu breme, koje podnijeti nemogu, jer nerazumiju, jer nijesu obiknuula sustavnom radu, jer nadilazi njihove duševne sposobnosti. Pa ne uspeje li mu koji, eto ti njega najostrijim kaznama! A što se dogodi? Dogodi se to, da djeca videći se nesposobnima svladati obilje gradiva, niti ne kušajuci svojo duševne moći — bace knjigu u kut, te ne će, da polaze učebnicu, jer kada bi ju i pohadjali, znadu dobro, da ih ne bi minula učiteljjeva — tobožnja — pravedna srdžba.

Učitelju u školi treba — mora — da su svi jednaci; on ne smije tu, da suditi ni po babi ni po stridčeviću, nego po važnosti učenika; njemu valja, da je jednako mio sin načelnikov i sin ubogarov; on valja, da se svima jednako bavi; on

zastupnik bude govorio talijanski. Za njih ide slabo, premda su još gospodari, kakogod okreneš medalju. Ima jih već i među talijanskimi zastupnici, koj se boje, da će naši u saboru govoriti talijanski. Posve jim se ta bojazan neće obistiniti. Ali kad budu naši zvali — kao ovih dana — da na galeriji sjedi koji „brat“ s preko mora i koji izvršitelj za ljude tamo preko, onda će koji od naših govoriti talijanski, pak će dokazati i onim koji neznaju hrvatski, da većina i predsjednik mnogo puta neznaju saborskog pravilnika, da većina griesi lievo i desno, da ima teških političkih i upravnih pogrešaka, da ju drži samo broj i strah onih koji od nje odvise i da takova politička stranka neima više dugog života da naši mogu upotrebiti za pravice svojega naroda isto ono oružje, koje rabe proti nami Talijani, to jest talijanski jezik, za kojim su toliko vapili, a sada ga se smrtno boje!

Zakonska osnova

na temelju prešnoga predloga zastupnika Spinčića i drugova od 20. junija 1901.; odnosno promjene, koje predlažu zastupnik Spinčić i drugovi k zakonskoj osnovi predloženoj saboru od zemaljskog odbora danom 17. junija 1901., glede poboljšanja plaće učitelja na javnih pučkih i gradjanskih školah.

Nepromjenjeno ostaje:

- Naslov.
- Članak I. i § 5.
- Članak II. i IV.

§ 11. Kotarska školska oblast imade priobćiti duplikat ove izkaznice (tabele) mjestnom školskom vieću pozvav ga, da ju najprije podastre mnenju mjestnoga

valja, da je svojim učenicima dobar otac; on valja da pravedno kazni ili pohvali sina načelnikova, kao i sina siromaha. Ne postupa li tako, djeca će to mahom opaziti, i početi — bude li on i nadalje u tom ustrajao — gubiti volju za naukom. A ne samo to, nego će još u njima pobuditi mržnju i prezir prama onom bogatašu, i na sebe — a onaj biedni sirotan kleti će svoj udes. I tako će učitelj doprinjeti — da u scrima djece, već u učionici — i nehotice — nikne ona klica onog pitanja, koje je dandanaš toliko svetom zavladala, a što je glavno, sve to veći mah preotima. „Škola je svet u malom“, rekao je Harleville.

Idući u tom pogledu i dalje, dati će učitelj nesamo povoda gorespomenutom, već će dovesti ga i dotle, da će posvema zanemariti školu. Pa kad ga budu silili, da je polazi, ili pitali zašto je ne nepohadjaj, odvratit će im: a čemu bih je ni pohadjao, kad sam sirotan, a onamo učitelj miluje i uči i bavi se samo onima čiji oćevi imadu teške tobocce. Pa zar ne će istinu reći? Zar često i prečesto ne igra u ljudskom životu veliku ulogu i visokose penju oni, kojima su na krstu kumovali visoki i bogati kumovi?

(Nastavak slijedi.)

školskoga vjeća a zatim da joj priobći u roku od 14 dana pod-prijetnjom gubitka prava za samo ovaj put, zakoniti predlog terne ili u slučaju, da nebi bilo trojice usposobljenih natjecatelja, u obće jedan predlog obć. zastupstva u dvostrakom uzorku. Minuv dotični rok, kot. školska oblast prosledit će zem. odboru u dvostrukom uzorku izkaznicu natjecatelja sa svimi molbami s priloženimi izpravami i sa možebitnim zakonitim predlogom u dvostrakom uzorku obć. zastupstva.

§ 12. Pokrajinski odbor vrši pravo predstavlke na učiteljska mjesta kod javnih pučkih i građanskih učionica u okviru zakonitog predloga obć. zastupstva.

§ 18. Stalni imenovanjem učiteljem ili učiteljicam providjenim svjedočkom usposobljenja za učiteljavanje, splojeno je pravo uzivanja mirovine i drugih zakonitih pogodnosti. K tomu imenovani nesmije biti sa strane pokrajinske školske oblasti premješteni na drugu školu nego usljed vlastite molbe ili propisanim disciplinarnim putem.

§ 23. Godišnja plaća učitelja i učiteljice javnih pučkih učionica ustanovljuje se u iznosu 1200 kruna, plativih čim dotični postigne svjedočbu usposobljenja.

Učitelji i učiteljice pučkih učionica u Puli dobivaju osobni godišnji doplatak od 200 kruna, koji se neuračunava u mirovinu.

Namjestni učitelji i učiteljice providjeni svjedočkom zrelosti dobivaju godišnju plaću od 900 kruna.

§ 24. se izpušta.

§ 25. Plaća učitelja i učiteljica građanskih pučkih škola iznaša 1600 kruna.

§ 27. Učitelji i učiteljice providjeni svjedočkom usposobljenja za podučavanje, dobivaju bez razlike, dali su imenovani definitivno ili provizorno doplatu nakon 5 godina službovanja obavljena neprekidno i dobrim uspjehom kod javnih pučkih škola u kraljevinah i zemljah zastupanih na carevinskom vjeću.

Ova doplata će se odmjeriti za učitelje i učiteljice javnih pučkih škola u iznosu od 150 kruna godišnjih; a za učitelje i učiteljice obć. pučkih škola u buduće utemeljenih građanskih škola sa 10% na godišnju plaću od 1600 kruna.

Pod istim uvjeti pripada učiteljem i učiteljicam ista doplata za svaku sljedeću petgodišnjicu, ali samo do uključivo 30-godišnjeg službovanja.

Za doznačenje i isplaćivanje svake 5-godišnje doplate ima se računati doba od početka službovanja dotičnika, bez obzira, dali je koja 5-godišnja doplata bila privremeno zanjkana ili obustavljena.

Prvo doznačenje doplata spada na pokrajinsku školsku oblast, koja ima također odlučiti, kad uspjeh celog jednog petgodišnjeg obavijenog službovanja ne bi se priznalo povoljnim, dali i za koliko vremena doznačenje i isplaćivanje dotične 5-godišnje doplate imade se obustaviti.

§ 28. Ravnatelj i ravnateljica građanske osmorazredne škole pripada doznaka obavljana službe od godišnjih 600 kruna, onim vlastite građanske škole od godišnjih 500 kruna.

Svakom ravnatelju učitelju i učiteljici javne pučke škole pripada doznaka obavljana službe odmjerenja na 100 kruna po svakom razredu; doznaka nesmije u celosti prekoračiti iznos od 300 kruna godišnjih.

§ 29. Sve učiteljsko osoblje imade pravo na pristojan stan, a u pomanjkanju istoga na primjerenu odštetu polug sljedećih ustanova.

Ravnatelj građanske škole ili upravitelj javne pučke učionice ima pravo na stan sastojeci od najmanje 3 soba sa po-trebittimi nužgednimi prostorijami, koji ima mu biti doznačen u školskoj ili u drugoj pristojnoj zgradi.

U pomanjkanju stana u naravi, imati će pravo na godišnju odštetu od 700 kruna u gradu Puli, od 500 kruna u gradovih

Kopar, Poreč, Pazin, Volosko i u lječilištih Opatici, Lovran i Mali Lošinj, a od 400 kruna u svih ostalih obćinah.

Ne bi li bilo u tada obć. pučkih zgradah razpoloživih nego 2 sobe, dobiće za treću sobu, koja manjka, primjerenu odštetu u novcu.

I ostalom učiteljskom osoblju bili će doznačeno prebivalište u naravi, a u pomanjkanju istoga imati će pravo na godišnju odštetu.

Ta odštetu ustanovljuje se na godišnjih 600 kruna u gradu Puli; od 400 kruna u gradovih Kopar, Poreč, Pazin, Volosko i u lječilištih Opatici, Lovran i Mali Lošinj 200 kruna, a u ostalih školskih obćinah 150 kruna.

Navedene ustanove vriede i za učiteljsko žensko osoblje građanskih i pučkih škola.

§ 30. Namjestni učitelji i učiteljice, ako nebi mogli imati zgodnoga stana u naravi, dobivati će na ime odšete u gradu Puli 250 kruna, u gradovih Kopar, Poreč, Pazin i Volosko i u lječilištih Opatici, Lovran i Mali Lošinj 200 kruna, a u ostalih školskih obćinah 150 kruna.

Članak II.

Doplate službovanja, doznačene dok stupa u kriepost ovaj zakon, ne mienjaju se, dočim doplate koje dozriju i koje su susljedice doznačene imadu se odmjerivati po ovih ustanovah.

Doplate službovanja dozriete prije nego li stupa u kriepost ovaj zakon, odmjerivati će se i doznačivati po ustanovah prije valjanoga zakona.

Članak III.

Plaće, koje sada vuku učitelji i učiteljice, ako su slučajno veće od ustanovljenih u ovom zakonu, ne mienjaju se.

Članak IV.

Ovaj zakon stupa u kriepost danom njegovog objavljivanja, a provesti ga ima Moj ministar za bogostovje i nastavu.

Istarski sabor.

Kako su naši iziši utorak već pod konac sjednice, nije sabor megao dalje. Izliši su zato, jer je Bennati htio, da obćinstvo bude opeta pripusteno na galerije, pak da on može ružiti naše kako ga je volja, a kad bi naši ustali na obranu, da onda galerija opeta bući po miloj volji. Taj put jim nije poslo za rukom.

Sjednicu je stari predsjednik morao dignuti, jer nije bilo broja. Zatim je zastupnikom brzojavno priobćio, da će sjednica biti opeta u petak 2. agusta u 10 ura jutro. Tako je i bilo.

Dnevni red te sjednice bio je ovaj: Čitanje zapisnika. — Priobćenja. — Izvješće o odreknuću pokrajine na pobiranje daće na spirite. — Izvješće o poboljšanju učiteljskih plaća. — Odluka o načinu kako će se raspravljati pitanje o promjeni saborskoga sjedišta i dotični predlog dra. Laginje. — Pokrajinski proračun za 1901.

Čitaju se razne interpelacije i predlozi. Među timi jedna od Gerše, — labinskog liečnika, glede tobožnjega pohrvaćivanja talijanskih imena mjestnih i krstnih, druga od Bennatija proti tomu, da je u Rimu na kolegiju svetog Jerolima uz grbove (steme) hrvatskoga kraljevstva stavljen i grb Istre. Pametni su predlozi zastupnika Kompere i drugova (naših) da se priteče u pomoć onim krajevom, koje je potukla tuča; imenovani su svi krajevi, gdje je ljetos bilo te nesreće, naročito pak obćina Marezige. Sličan predlog postavio je također dr. Ventrella.

Dr. Scampicchio i drugovi pitaju, što je sa rumenskom školom u Sušnjevi.

Junta odgovara, da je ona sa svoja strane učinila sve što je mogla.

Odluka saborska, da se pokrajina Istra odriče prava stavljanja i takse

na prekapanje spirite (rakije itd.), dokle po državnom zakonu bude dobivala jedan dio državnih taksa od tih pića, bila je primljena u trećem čitanju.

Velika rasprava razpela se je o zakonu za poboljšanje učiteljskih plaća. Hrvatsko-slovenski zastupnik predlagali su mnoge promjene zakonskoj osnovi kakova je predložio zemaljski odbor; naročito su bili zato, da se plaće nediele po mjestih gdje je škola, nego da budu jednake i da učiteljice budu izjednačene u plaćah, kad su u trudu i u naučih i da svi oni, koji imaju izpite usposobljenja budu smatrani kao drugi stalno namješteni učitelji.

Zastupnik Spiničić oznao je stanoviste naše stranke obćenito; dakako samo hrvatski, a u podrobnoj raspravi pri svakom paragrafu naši su poslavlili predloge za preinaku, koje je pak predsjednik po svojem ludom obćaju i tvrdoglavosti dao na raspravu samo u talijanskom jeziku. Naši su glasovali za zakon, kako je predložen, samo u onom dielu, gdje se u obće određuje poboljšanje plaća, a u podrobnih ustanovah glasovali su za svoje posebne predloge.

Zakon je primljen u drugom čitanju, nepromijenjen kako ga je predložio zemaljski odbor, dotično školski saborski odbor. I u toj sjednici izpražnjene su galerije par puta, premda je na njih bilo dosta i takvih ljudi, koji bi rado bili slušali cilu raspravu mirno, ali plaćene fu-kare je svagdje, tako i u Koprnu, gdje bi inače rasprave mogle teći posve mirno.

Sljedeća sjednica bila je urečena za subotu 3. augusta, 9 ura jutro. Zapisnici poslednjih sjednica uzeli su se za potvrđenje. I tu je vladin zastupnik bio prisiljen, da učini popravak; on je naime zahtjevao, neka bude rečeno, da je ime vlade on pozdravio sabor u oba jezika. Talijani, koji pišu zapisnike o sjednicah, nisu htjeli ni toga ubilježiti, dok on nije prigovorio.

Zakon o poboljšanju učiteljskih plaća primljen je u toj sjednici i u trećem čitanju. Tako i odluka, da se povišene plaće isplaćuju već i prije dojučice go-rdine, ako zakon nebi bio odmah potvrđen.

Onda se je prešlo na raspravu o zakonskom predlogu, gdje da bude redovito sabor, a ujedno o već poznatom predlogu zastupnika dra. Laginje, da se prepusti bečkom parlamentu neka on to pitanje odluci.

Predsjednik poziva dra. Laginju, ako hoće, obrazložiti svoj predlog. Ovaj izjavlja, da mora prije čuti, što se predlaže glede zakonske osnove, tek onda će se moći raspravljati, jer kada bude čuo što se misli sa zakonskim predlogom, onda će on možda usteognuti prešnost svojega predloga i zadovoljiti se, da se raspravlja skupa s osnovom zakona, koju je vlada predložila.

Na to govore Bennati i Rizzi i predlažu, neka se zakonska osnova uputi politiko-ekonomnom odboru za proučenje; izvješće, a predlog dra. Laginje, neka se odmah odbije, jer da nebi bilo častno po pokrajini, da parlament a ne sam sabor odluci, gdje da bude redovito sjedište sabora. Dr. Laginja na to reče, da mu je dosta ta izjava i da dalje neobrazilae predloga, jer ga razumije svaki, koj znađe čitati, a postupak većine najbolje se vidi, kako je „pravedan i mudar“ po tom; što u odbor koj će proučavati tako zna-menito pitanje, nije bio izabran niti jedan član od hrvatsko-slovenske stranke.

Tako je pitanje o stalnom sjedištu sabora opeta zakopano, jer će veliko čudo biti, ako se Talijani slože u tom pitanju. Došao je za tim na red proračun školski i onaj mirovinske zaklade za učitelje za god. 1901.

Govorio je od naše strane zastupnik Spiničić proti; dakako hrvatski. Iznesao je

rugobu školskih taksa i izvao, kako se nepodizna škole, premda je prihod od taksa ogroman. Udario je na zemaljski odbor koj te nove dragomno troši (na primjer za održavanje talijanske prko-gimnazije u Pazinu. Čuli su se glasovi).

Galerija je dakakako bućila i bila izpražnjena, u koliko je htjela poslušati predjednika, ili kako bi Mandić rekao „babu“ a ne predsjednika.

Bennati odgovara po svojoj da je — kako ma drugi imaća — Spiničić ljuto uvrijedio pokrajinsku upravu i da ako je „onesto“ neka ono opetije talijanski. Na tu bezobraznost, kako da bi bilo „nepošteno“ govoriti u svojem jeziku, skotio je Spiničić kao lav i zaviknuo Bennatu „da se od jednog Bennata neće učiti poštenja“. I Mandić je međjutim ustao na noge i bogne onda se je Bennati malo „muknuo“ natrag od onud do kada se je kao u teatru bio zaletio. Sami Talijani su mu za zlo uzimali onu besjedu, jer je rečeno, kao da je tobože nepošteno, ako Spiničić govori u svojem jeziku, kojega se Bennati nije htio naučiti. — Ti proračuni prihvaćeni su od većine proti glasovom naših zastupnika.

Isto tako proračun gospodarstvene zaklade i proračun obćeniti pokrajinski. Svi ti proračuni tek su sada obavijeni, a za ovu godinu, gdje se je već trošilo punih sedam mjeseci; dočim ako jedna siromašna obćina zakasni mjesec, dra, eto ti groznoje i svakojake neprilike od zemaljskog odbora.

Naši su pri obćenitoj raspravi o zemaljskom proračunu dali izjavu, da neimaju povjerenja u zemaljsku upravu i da joj zato nemogu toga povjerenja ni iskazati, zato glasuju proti proračunu. To je stanoviste svih obćih opozicija, i dok se nam nepripoznaju naša prava, dok se novci sakupljeni od nameta, koje plaćamo svi, nebudu trošili pravredno, bez obzira na političke stranke, dotle naši zastupnici nesmiju privoliti u proračun ni u pobiranje nameta.

Raspravljalo se je nadalje i o utoku dra. Laginje proti odluci kojom je zemaljski odbor odobrio, da obćina Pula kupi kuću radničkog društva (Società operaia) u stremcu sv. Stjepana u Puli. O tom ćemo dati obćirnije izvješće. Utok je odbijen po obćaju. Isto tako je odbijen utok Martina Perkovitca iz Smoljanih proti odluci, kojom je zemaljski odbor unistio zaključke zastupstva obćine Sanvinčanske, da se ustanove škole u Smoljanih i Bokordićih. Napokon je odbijen utok Vale Zrinščaka i drugih proti odluci zemaljskog odbora, kojom je unistio upravno vjeće za obćinu Vranju (a Klani su ga na silu dali!).

I tom prigodom čulo se je sa naše strane temeljitih glasova. Glede sanvinčanske odluke govorio je dr. Laginja i njegov čemo govor donieti u prilici po brzopisnih bilješkah. Nu vranja vrani oči neiskopa; pak je talijanska većina obnašla, da je Junta sve učinila u redu i zavrgla utoke.

Tim je završena sjednica od subote, petla po broju, i predsjednik je izjavio, da je nakon sazvatl dojučicu sjednicu negdje oko 12. septembra, a raspravljalo da bi se povri stvari, koje su odborom već dane (među timi predlog Spiničića da se skinu školske takse) još sljedeća pitanja:

Promjene saborskoga izbornoeg zakona — promjene obćinskoga izbornoeg reda — Povećanje takse na pivu — Uredjenje gorskih potoka nad dolinom vode Mirne (Quietu) — Zakonska osnova o obćinskim liečnicah.

Sjećajte se
"Družbe sv. Cirila i Metoda"
za Istru

Interpelacija

zastupnika dr. M. Trinajstića i drugova postavljena u sjednici istarskoga sabora na visoku c. k. vladu dne 2. t. mj.

U godini 1899. izradio je c. k. ministarstvo poljodjelstva program za promicanje gospodarstvenoga udruživanja u državi i pokle ga je predložilo gospodarstvenom vijeću u Beču, da dađe svoje mišljenje, pristupilo je, da u svakoj pokrajini pokrene što treba za razvitak takovog udruživanja.

Da pokrajinskim vlastim bude određjen pravac, kojim njim je radići, postavilo je isto c. k. ministarstvo neka načela, u svrhu, da imaju iste oblasti kratak pregled onih zadružnih zadaća, koje ono želi da budu što više razširene u seoskom pučanstvu. Uz to jli je i uputilo, kako imaju političke oblasti skrbiti za pouku i propagandu u tom mienjenju.

Shvaćajući važnost i potrebu gospodarstvenoga udruživanja za boljak seoskoga pučanstva, mi smo veseljem pozdravili taj korak središnje c. k. vlade i uzrpljivo čekali, kada će naša pokrajinska vlada započeti da provadja ovaj program.

Nego žalibože protekle su već dvie godine od onda, a od njezinoga rada nisu u tom mienjenju probile na javnost nego samo dvie činjenice.

Jedna je ta, što je bio upitan naš zemaljski odbor, bi li on preuzeo nadzor nad štedovnim zadrugami. On se izjavio pripravnim. Kada bi do toga došlo, bilo bi to za naše hrvatsko-slovenske zadruge kao predači ovcu vuku na pašu.

Druga je činjenica, što je koncem g. 1900. i početkom 1901. vlada podijelila nekim štedovnim zadrugam u Primorju podpore od 400—800 kruna u ukupnom iznosu od 7000 kruna.

Jer je to sve premalo sada, pače ništa prema velikim potrebam seoskog pučanstva i jer mi želimo, da se jednom u tom pogledu počme ozbiljno raditi, uslobadnjamo se postaviti na c. k. zemaljsku vladu sljedeća pitanja:

1. Kakova i koja su to načela, koja je c. k. ministarstvo poljodjelstva postavilo c. k. namjestništvu za Primorje, da mu budu pravcem i ravnalom kod promicanja gospodarstvenoga udruživanja.

2. Kada i kako će isto c. k. namjestništvo započeti odlučan rad u svrhu provadjanja gospodarstvenoga programa naređenog od c. k. ministarstva poljodjelstva.

Dr. M. Trinajstić, Jenko, Spilčić, Mandić, dr. Stanger, dr. D. Trinajstić, dr. Laginja, Kompare, Kozulić.

DOPISI.

Is otoka Krka na dan Sv. Ane. (Odnosaji u Dubašnici). (Konac).

Ja: Kako pak vi to tumačite zašto se ne žene?

On: Tu bi morao poći na dugo, al neću: za sada vam samo ovo kažem: krivi su mnogo put roditelji, krivi sami momci, a krivi stari naši običaji, koji jednom bili hvalevredni, al danas već obstati nemogu... U Dubašnici obično sinovi stoje uz roditelje kako priljepak uz morską stienu... i dobro je to bilo, dokle je bilo manje naroda, dokle je bila zemlja rodna i plodna... mogao se tada oženiti i jedan sin i dva i tri i više sinu te svi ukupno živiti dokle su roditelji živili... danas kad su već pomanjkali uvjeti takovomu zadrudnomu živovanju, sinovi, ako se hoće da se žene, valja da se osove na svoje noge, valja da se uzdaju u svoje mišice, u svoju sposobnost, da su kadri održavati obitelji i bez otežava, imanja, sami na svoje žulje, kako to već obično biva u drugih mjestih... ali Dubašljanski mladić neima te odvažnosti... pak tako pomalo stara... a za moralnost se nepita! Ta gledajte i danas ovaj naš narodni tanc... tko pleše, tko se zabavlja? dva tri

mlajuba", dva, tri stranca... a stariji mladići u kraju bulje... kako čuci, smiju se i druge rešetaju...

Krivi su mnogoput dakako i roditelji: Mladić se zaljubi u tu i tu djevojku, al otac i majka neće, te mu zabruše: „aj nećeš ju peljat meni na vrata“, oni bi radi drugu, koju sin neće... Kako rekoh sin neima srca oinovati sam svoju obitelj i tako ili zastara ili uteče po svijetu, što je običnije...

Ja: A kako vaša občina?

On: Bolje nego li pred nekoliko godina: Bila je talijanska, šarenjaka, a sada je hrvatska, ako se pod tim razumieva što je u njoj sada službeni jezik hrvatski. Onaj zid, od naših neprijatelja umjetno podržavan izmed „gorinjih“ i „dolinjih“, ako nije posvema porušen, al je dobro razvaljan. Jedno bi nam se htjelo i to dobar, sposoban, pronicav tajnik, jerbo je tajnik duša občine; uz vrlu tajničku prolazi i poredniji načelnik. — Mladić, što sada vrši tajničku dužnost, dobra je dušica, ali nesposoban: dobrota bez nauka nije dostatna. Pomaže ga u djelovanju umirovljeni svećenik; nego to vam je sve skupa krparija. Nezadovoljstvo u puku očevidno je, još veće u podobnih, al oni na občini toga nevide... pače oni se ljuljaju u sladkom uvjerenju, da obćinski poslovi nisu nikad bili u boljem redu... da su oni u narodu objubljeni, da se oni žrtvuju, kako nije nikad nijedan... viditi će se prilikom prvih izbora... drugi, uvidjavi ljudi i neki ostroumnii zastupnici morati će opet sve sile uložiti... inače bi sve propalo, i šarenjaci bi opet zavladaali... Nego oni misle da su dođri gospodar... ali i to je prividno... troškovi, tereti su narasli: liečnik — školska zgrada, i nesretna školska skava, što nam ju nametnuh Talijani, sve to su za našu občinu veliki „šćepci“, da su mudraci na občini u velikom skricpu. Ipak izvore dohodku moralo bi se naći: eto nam prostranog obćinskog imanja — brguda, koje skoro ništa občini nenosi... recite jim, dajte da to nosi: tu su drva, tu je travatina; oni i bi, al odlučnosti fal, strah jih lovi pred ono desetak, što brgud uživaju... recite jim, kad vas je strah na kakov odlučniji korak, onda povišite prizredicional, al tada drhću pred ono nekoliko imućnijih, koji toga neće: i tako naša občina uprkos razvikanim štedišam, kuburi s praznom skrinjom...

Ja: Zašto svemu tomu nedoskočite?

On: Kako? Rečeno nam je, da je sam c. k. politički povjerenik, pošten i čestit činovnik, savjetovao mladića neka podje do koje veće občine, te se ondje vježbam usposbi za tajništvo, al on neslušao. Zašto, mi neznamo! Svećenik, njegov zaštitnik, hotio biti — i nitko se tomu neprotivio, obćinskim zastupnikom, pače načelnik dao ga imenovati i obćinskim blagajnikom valja iz straha da nebi lupeži okrali obćinske (obično prazne) blagajne; pa pokriven plaštom zastupnika i blagajnika tvrdo je uvjeren, da on mora, da je njemu „sveta dužnost“ žrtvovati se za občinu; pa zato navadno svaki dan sjedi u obćinskom uredu, da pripomaže svamuo omiljelomu stičeniku, te se zanj očajnički skrpa... Zlo je kad se svećenici nit najmanje nepočaju u obćinske poslove, al po mojem mnenju još je veće zlo kad se previse u to počaju... popu moraju biti obćinske stvari, dužnost nazgređna... Imenovali drugoga tajnika dakako moglo bi se, ali... obziri...

Ja: A što na to načelnik?

On: Načelnik dobar čovjek, pošten imućan kmet, osviedočen Hrvat, ali ženi spodoban, bez odvažnosti... Izjavio se: „ako Pavica i popa Pava nebude na občini, ja se odričem“, mjesto da reče, meni treba, ja hoću razborita, izvježbana tajnika, nećete li mi ga dati, ja se odričem. Al neudite se; svi su u rodu; nepolizam, sablazan.

Ja: A kako škola?

On: Ako ciljate na zgradu: eto je pred nama, liepa je, na krasnom položaju, zaista pametan je bio, koji je začeo misao da se ovdje gradi. Škoda, što imade velikog pogrešku: zahodi nisu građeni prema zdravstvenim propisom, pače baš gore nego li u nijednoj privatnoj kući: smrde, zaudaraju na hodniku, i u istih školskih zgradah, da nemogu gore. Obćina bi morala tomu doskočiti, ali obćinski faktotum protivni se, jer da novca neima. Načelnik, kad bi imao u blizini uvidjavnu osobu, pomogao bi, ali ovako pod uplivom velikoga štediša odgovara: komu smrdi neka nos zaštitu, divno! Učiteljica se tuži; uzalud; učitelj suti, još nije stalan na stolici; dobar je, uljudan, nesretljiv, dao Bog to bude i unapred, suprogovara ničemu, ne traži ništa, al kada bude stalan, onda će tresti Dubašnica pred njim: tako se je barem izrazila njegova žena, a bolje bi bila činila, da je mučala.

Ja: A što na sve to vaše obćinsko zastupništvo?

On: U našem zastupstvu imade čestitih muževa, kremen-značaja, kojim se nemože poreći i dobre volje i rada, koji vide nedostatnosti na občini, koji su uvjereni, da tajničko pitanje bi moralo se jedan put tako riješiti; da nam bude tajnik — pa se ga obskrblilo i većom plaćom, kako nekakova os, oko koje bi se lahko vrtilo obćinsko kolo, ali, ali, obziri i uvijek obziri...

Ja: Imate li nade, da će stvari krenuti na bolje?

On: Neimam. Slušajte: i načelnik i tajnik i sva njihova svojta i mnogi drugi kmeti po Dubašnici kad bi saznali za ovaj naš razgovor: da su pametni da jim istinski leži na srcu dobrobit občine, njezin narodno-gospodarski napredak, morali bi se sastati, prijateljski prošetati ovaj razgovor, pa nešto odlučiti, a oni? Oni bi vam se, koji sada na občini vedre i oblače, i svi njihovi pristase našršurili, i samo izraživali, tko je ovo vam pripovjedao, da ga izmrze, a možda, kad bi mogli, da mu se i osvete.

Oprostih se s prijateljem, baš nekako nujan i žalostan, a vraćajući se doma uzdahnuh: „ah nije zlato sve ča lašći, ni sve srebro ča zvonit“, ah nesretnih ljudskih obzira, koliko puti ti oni zalaru i osvjetle i najbolje odluke i najrodoljubnije naume.

Bilo mojemu prijatelju žao, bilo drago, ja prihjećujem ovaj naš razgovor, u najboljoj namjeri, neka ga baš Dubašljani čitaju, razmišljaju i s njim se okoriste.

Prijatelj puka.

Fr. Skočić vero u Rovinjsko selo; pazi na onega, ki nemože nikomu u oči gledati, ki sakaže smra da kumpanja u Selo i iz Sela; ki ni Kuntenat s jednom ženom, ki će ti sve storit, ča se spensša za talijanski vritnjak, to ti je mačjega brata brat.

Jur. Baš bi bilo vredno vidit teza mačinu, Fr. Hodi lipo tamo, pozdravi mi Najaretu i reći mu, neka gleda, da se uzida čimter oko „Legine“ škole u Sošićih, tako mu neće pod nosom vonjat i u Sošićih će imat svi popr-dili vični pokoj. Amen!

Razne viesti

Političke:

Austro-Ugarska. Povodom zadnjeg putovanja cara i kralja u Prag, svuda je naglašavana želja za mirom izmedju Čeha i Niemaca u Českoj te izmedju ostalih naroda monarhije. Koli Niemci toli čestitovalaše, da žele mir, nu svaki pod stalnim uvjeti. Niemci bi htjeli mir koli u Českoj toli u ostalih pokrajinah naše pole monarhije pod uvjetom, da oni budu na čelu državne uprave, da su oni ravnojaca i vladajuća stranka, a svi ostali narodi neka životare uz njih kako znadu i mogu. Česi su za izmirenje, ako se vrate Českomu narodu njegova državna prava i ako se uvede u sve strake javnoga života stroga i podpuna jezikovna ravnopravnost.

Glede nagodbenih dogovaranja izmedju Čeha i Njemaca u Moravskoj, pišu „Selske Listy“ proti mladoceskoj stranci, da im se nećini iskrenim, ako se tjera jednu politiku u Beču drugu u Brnu, a treću kod kuće.

Slovenski pouzdanici Štajerske imati će dne 22. augusta sastanak, na kojem će razpravljati o važnih točkah doljno-štajerskog programa.

Gra Gora. Sa Cetinja javljaju, da se nalaze tamo već odavna zastupnici jednog belgijskog društva, koji proučavaju pitanje gradnje željezničke pruge Nikšić—Bar. — Svečanost polaganja temeljnoga kamena za katoličku crkvu na Cetinju obavio je bariški župnik Radić kao odaslanik barskog nadbiskupa Milinovića, koji se nalazi u rogatačkoj Slatini na liečenju i odmaranju.

Srbija. Jučer obavljani su po čitavoj kraljevini izbori za novu narodnu skupštinu. Ovo su prvi izbori po novomu ustavu, koji je proglašen dne 6. aprila 1901. Svaka stranka ima po tom izbornom redu na biralištu svoju žaru.

Bugarska. Izbor odaslanika za macedonski kongres, koji će se sastati dne 12. t. mj. u Sofiji, vrlo je značajan. Izabrani su većinom pristase bivše Sarafove stranke, koja je bila — kako je poznato za borbu i za odlučno djelovanje. Sadašnji predsjednik macedonskog odbora, koji je bio izabran kao umjerenjak, hoće da pristupi k stranci rada. On je naime u bugarskoj „Reformi“ napisao članak, kojim dokazuje, kako se može pomoći macedonskoj stvari jedino revolucijom.

Rusija. Petrogradski list „Novosti“ piše na viest raznih novina, da je izmedju Austro-Ugarske i Rumunjske sklopljen vojni ugovor kadno je ono nedavno predstojnik generalnog stožera Austro-Ugarske borovio na Sinaju, da pomisao, da bi izmedju Rusije i Austro-Ugarske moglo doći do rata neima nikakova smisla. Sadašnja politika Rusije na Balkanu, koja je već dovoljno pokazala svoju miroljubivost, oslanja se na sporazumku utanačenu izmedju Rusije i Austro-Ugarske g. 1897. Posjet ruskoga velikoga kneza Aleksandra Mihajlovića u Carigradu, da bijaše samo posljedica prijašnjeg posjeta u Bugarskoj.

Južna Afrika. Englezom — reč bi da su već dosadili sadašnji neuspjesi njihovih četa u južnoj Africi. Govori se naime, da će biti zamjenjen sadašnji vrhovni zapovjednik lord Kitchener ili da će

Franjina i Jurina.

Fr. Si čuja Jure, da ima Krstić brata za kega se ni do sada znalo?
Jur. Vero bi rad poznat tu lipu prišonu!

dobiti nalog, da upotrebi najradikalnije mjere protiv Buroa. U tom slučaju da su Buri odlučili strijeljati sve englezke zapćenike.

Mjestne:

Hrvatska pučka škola u Puli — Šišana. Dograđuje se drugi pod gđe će biti smješten drugi razred te škole naše velezaslužne družbe sv. Cirila i Metoda za Istru.

Prošle subote dovršen je krov i sad se radi iznutra, naročito pod i naliht zidova. Upozorujemo rodoljube po Puli, da priskoče u pomoć svaki-malo jer je trošak velik. Ako svaki učini svoju dužnost, lahko će biti, a na malo pleća, prili sve, nebi bilo pravo.

PIŠU NAM IZ GRADA: Novo obćinsko zastupstvo kani započeti novu eru sedneđe i sanacije obćinskih financija time, da postavi u pridruženim obćinama Pale obćinske stražare. Ako smo dobro obaviješteni u Premanturu će ih doći trojica, u Medulin trojica, u Šišan dvojica, najbrže na trošak samih podobćina, kojima će biti povišeni nameti, za uzdržavanje te nove institucije u koju polaže mjestna talijanska klika nade, da će znati agilirati za talijansku stvar-boje negi njihovi do sadašnji seoski plaćenici. Politička oblast nebi smjela dopustiti obćini, da za te nepotrebne institucije troši pučki novac, već ako je potreba redarstva u našim selima, dovoljno bi bilo da se porazmjesti trojica žandara od dosta brojne mjestne oružničke postaje iz grada u sela, pa da onamo skrbe nad mirom i redom u svih pet južnih sela. Za to bi među onim mirovljivim pućanstvom bila trojica žandara posve dostatna, a gradska postaja sa tri žandara manje, svejedno bi mogla izvršivati povjereni joj zadatci. Znamo pouzdano, kad bi uprave podobćina Medulina, Ližnjana itd. i tamošnje pućanstvo napravili prošnju na političku vlast, da se postavi n. p. u Medulinu oružnička postaja, da bi to lahko dosegli. Neka pokušaju.

Brzo uredovanje. Danas u jutro bila je od državnih oblasti komisija u Vinkurani u vanjštni Pule na molbu nekolicin tamošnjih kuće gospodara, da pregleđa jednu kuću, bili se u njoj moglo namjestiti malu privatnu školu, kad javne nemogu dobiti nakon ponovnih prošnja. Za to komisiju prošili su ljudi pred kakov četiri mjeseca. Od Pule do Vinkurana biti će jedno pol ure vožnje. Tumača netreba!

Vozni red za željeznice i parobrode sa kratkim opisom Pule, izdao je ove dane g. F. Pećenko, vlastnik „Hotel Imperiala“ u Puli. Knjižica je napisana u njemačkom i talijanskom jeziku, dapače reklama za hotel još u franczskom i mađjarskom jeziku a hrvatskome nema ni traga. To je valjda radi toga, da nebi ovdješnji Talijani na njega graknuli. Nu ipak se je „Popolo“ nanj izdruao, jer da tobož nisu točni historički podatci i što je podan floris grada u neakvim narodnim bojama. Sada uvidja valjda i sam g. Pećenko, koliko mu koristi njegova prevelika obzirnost i popustljivost prema hrvatskom jeziku.

Pás za spasavanje na moru. Ovih dana učinio je pred mnogobrojnim obćinstvom na našoj obali pokuse sa svojim izumom, pásom za spasavanje na moru g. Maks Schüller, strojevođa u kazinu vojne mornarice u Puli. G. Schüller bacio se je pred obćinstvom u more, gdje je njegov pás nabreknuo i držao ga na površini. Taj pás ima u sebi neku kemičku sastavinu, koja se u doticaju sa vodom razplina i tako taj plin raztegne pás kano veoma debelo crijevo. G. Schüller održao se na površini preko jednog sata pak se dao odvezti na kraj. On kani poslati svoj izum u franczki grad Havre, gdje bijaše razpisana velika nagrada najboljemu izumu za spasavanje na moru.

Pokrajinske:

Imenovanje. Ministar - predsjednik imenovao je kao upravitelj ministarstva nutarnjih posla c. kr. kolarskoga nadlećnika g. dr. Emilija pl. Celebrini c. kr. zdravstvenim nadzornikom za Primorje sa sjedištem u Tratu.

Bolest trćanskog biskupa. Kako smo već javili, obolio je presvjeli gosp. biskup Sterk u Slatini od Rogateca u Štjerskoj. Bio se je prosono glas, da je bolest od tifusa u trbuhu. Ali s verodostojne strane doznajemo, da neće biti to, nego gastrična (želudačna) groznica; osim toga trpi bolesnik od reumatične boli na plećima; g. dr. Fran Mandić, koji je od više godina biskupov liečnik, nada se da neće biti zla, a mi dodajemo: Bože daj da nebuđe zla!

Za društvo sv. Cirila i Metoda. Doznajemo da je generalno zastupstvo surogatne kave (cikorije) — u korist družbe sv. Cirila i Metoda u Istri — za Hrvatsku-Slavoniju, Bosnu-Hercegovinu, Istru i Primorje, predano g. Milanu Gremeru na Rieci.

Svrha, u koju je namjenjena prodaja te kave morat će sve naše rodoljube da polakne, da svoje naručbe što u izdašnjjoj mjeri učine kod gore pomenute tvrdke, jer će ista već početkom rujna stupiti u promet, a da vrst bude vazda svježja, odpremat će se pošiljke izravno iz tvornice, koja će na upit sve podatke glede cijene, odpreme vazda dojaviti.

Fora i šćavi! Orilo se opet jednom prošloga utorka u saborskoj dvorani samostana sv. Klare u Kopru. Fora i šćavi urlikala je gospodska fakinaža u rukavicah i žutih postolih, doćim je pratio to barbarsko urlikanje sotoński smjeh na klupah saborske većine.

Taj fora i šćavi nije išao možda kakva kmeta ili kakva prostaka, nego zastupnike naroda, članove hrvatsko-slovenskoga kluba na istarskom saboru, zastupnike ogromne većine stanovnića Istre. Tomu urlikanju povladjivali su vidno, riećju i ponašanjem članovi talijanske saborske većine, doćim nije našao rieći prikora ni predsjednik sabora ni vladin zastupnik.

Kolovodja — ili kako ga spretno naši okrstiše — k a p o b a n d a one divlje galerije bio je zastupnik B e n n a t i, onaj B e n n a t i za koga su glasovali fiducijari Rukavca, Veprinca, Lovrana itd.

Nego kod svih naroda ovoga svieta poslanika je osoba sveta. I kod najvećih barbara što ih poviest spominje, bio je veliki zločin uvrediti poslanika osobu. I to toga sledi, da su naši Talijani i onaj cviet inteligencije istarske Atene koja sa aristokratske galerije psuje naše poslanike, veći divljaci od svih barbara ovoga svieta što ih poviest poznade.

PIŠU NAM IZ VIŠNJANŠTINO: Krupna tuća potukla je pred malo dana naše Smolice i Rapavel. Sve je unisteno. Škode je na hiljade. Narod nema ništa, prosu u okolnim selima. Gospodari od 2 i 4 para volova prisiljeni su ići raditi na željezničkoj prugi. Bojimo se, glad će zavladati u tim nesrećnim krajevima, ako vlada u pomoć ne priteće.

Filoksera u Kastvu. Pišu nam iz Serdoćih dne 31./7.: Dva vinograda Josipa Milića u zupaniji Serdoći izpod carske ceste kod sela Baćići zaraženi su filokserom. Jedan posve a u drugom je zarazan tek u zametku. Bit će toga po svoj prilici u onoj okolini i više. Oblast je jurve obavješćena.

Iz drugih krajeva.

Načelnik biele Ljubljane, g. Ivan Hribar bio je prošle subote svećano instaliran, pošto je jur prije bio od cara potvrđen načelnikom.

Protiv gostinca sv. Jeronima u Rimu. Talijanski listovi Primorja ustaše protiv preustrojenja hrvatskoga — ili po

starinsku ilirakoga — gostinca sv. Jeronima u Rimu. Svatko znađe, da je zavod sv. Jeronima posve crkvena institucija i da nema nitko prava mješati se u to, kako će se taj gostinac urediti, van sv. Stolice i interesovani biskupi. Upravo radi toga naložio je sv. otac papa dogovorom sa hrvatskimi biskupi, da se gostinac sv. Jeronima pretvori u kolegij, gdje će se mladi hrvatski svećenici usavršavati u bogoslovnih naučih. Odatle je jasno, da o tom nema drugi rieći do sv. oca i hrvatskih biskupa, pa ipak toraju u to pitanje i židovi svoj krivi nos. (Odpao im! Op. slag.)

Društvene:

Za družbu sv. Cirila i Metoda. Dne 29. julija t. g. na piru gospodina Mate Poropata Rokova sa gospojcom Rožom Božić Ivanovom sabralo se za družbu sv. Cirila i Metoda u kući gostoljubivog Ivana Božić u Rašpuru kod Lanišća na predlog Mate Poropata rođena u Trsteniku i nastanjena u Valkarinu kod Poreča K 14-50.

Darovaše: Mate Poropat iz Valkarina 2. Jos. Vrhka, zupe-upravitelj 3. Juraj Poropat 1. Anton Poropat —40. Iva Poropat od Matea 1. Mate Poropat, mladoženja 1. Roža Poropat, zaručnica —30. Ivan Božić 1. Luka Poropat iz Trstenika 1. Ivan Poropat —40. Anton Mikac —40. Jakov Poropat —40. Juraj Božić —40. Mate Buždon —40. Marija Poropat —30. Ana Poropat —30. Roža Božić —20. Marija Poropat —20. Iva Božić —20. Marija Poropat —20. Ana Poropat —20. Marija Poropat —20.

Bog dođri pozivio sve darovatelje na mnogaja ljeta i daj njim božji blagoslovi Ugledati se u ove kod takvih prigoda i druga braća Krašani, osobito u sadašnje doba, kad nam nekoi dušmani talijanskog roda hoće i katoličku vjeru pod noge pogaziti nekajud i blateć svetost naše braće Cirila i Metoda.

Razni prinosi:

Za „Našu Slegu“ uplatili jošo u julija: A. K. Gorica K 6, F. T. Tinjan 6, I. K. Draguč 6. A. ud. C. Mali Lošinj 3, I. R. Ilčović 6, I. M. S. Sv. Lovreć paz., I. P. Pula —50, A. S. Pula 3, M. Z. Pula 7, Kavana Rauch, Pala 6, M. N. Pula 12, I. G. Gračić 25, I. G. Pula 3, V. Š. Klana 2, A. G. Čabronić 3, I. D. Pula 2, I. P. Karnica 6, N. A. Pula 3.

Rodoljubi!
Kupujte samo Cirilo-Methodijske žigice!

OBJAVA.

Podpisanomu je čast javiti, da je sa danom 1. kolovoza 1901. otvorio svoju

odvjetničku pisarnu

u PULI, Via Circonvallazione br. 21 (kuća Malusa) prizemno.

Sa štovanjem

Dr. Ivan Zuccon,
odvjetnik.

SKLADIŠTE
dalmatinskih vina

i maslinovog ulja.

Slijeme za izabjer uzak svakovrsta dalmatinskih vina i maslinovog ulja. Cijene sv. jako nizoke.

Vino spremamo u sudovima od 56 l. napred. Velike naručbe slijede ravno iz Dalmacije.

POLA, Sa štovanjem
Via Setina 31. Ant. Trančić i drug.

Restauracija
ŠEPUKA - PAZIN

sa sobama za prespavanje
preporuča se

p. n. obćinstvu i putnikom za mnogobrojan posjet, obećajuć uvijek najtočniju poslugu uz dobru domaću kuhinju te razna zdrava i krepka vina. Dobiju se također desertna vina, likeri i slastičice.

Prvo slovensko skladište pokućstva

Antona Černigoj

Trst

Via di Piazza vecchia 1, u kući Marezi, podružnica stolarske zadruge u Gorici.

Skladišta u Solkanu-Trstu.

Tvornica sa strojevnim obratom

Svaka je konkurencija nemoguća jer je pokućstvo iz prve ruke.

S ko
volju
škole
obraz
N
nju u
teljevo
na to
potraž
tome!
P
neuspj
svi zna
zabavlj
prilike.
zabavlj
takvim
hovoj
ne rado
zabada.